

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ARCADA

Empowerment och motiverande samtal som arbetssätt med unga kvinnor som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck

Petra Pinomaa

Examensarbete
Det sociala området
2011

Arcada	
Utbildningsprogram:	Det sociala området
Identifikationsnummer:	2284
Författare:	Petra Pinomaa
Arbetets namn:	Empowerment och motiverande samtal som arbetssätt med unga kvinnor som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck
Handledare (Arcada):	Ingmar Sigfrids
Uppdragsgivare:	
Sammandrag:	
<p>I examensarbetet, som är en litteraturöversikt, har fokus varit på att belysa vikten av att lyfta fram hedersförtryck och hedersvåld i synnerhet bland unga kvinnor/flickor och på vilka sätt man arbetar med denna målgrupp. Syftet detta examensarbetet är att få fram hur motiverande samtal och empowerment kunde tillämpas såsom metoder då man arbetar med unga kvinnor/flickor som utsätts för hedersvåld samt att redogöra för hur en öppen mottagning för denna målgrupp är nödvändig. Trots en bred litteratursökning i de olika databaserna kunde endast fyra forskningar hittas. Även dessa uppfyllde endast till en begränsad del inklusions- och exklusionskriterierna. De utvalda forskningarna bearbetades systematiskt genom innehållsanalys. Resultatet av litteraturöversikten visar på stora brister i såväl kommunikation och dokumentation som uttryckliga handlingsplaner och val av arbetsmetoder.</p>	
Nyckelord:	hedersrelaterat våld och förtryck, unga kvinnor/flickor, motiverande samtal, empowerment, ungdomsmottagning
Sidantal:	42
Språk:	svenska
Datum för godkännande:	

Degree Programme:		Social services
Identification number:		2284
Author:		
Title:	Empowerment and motivational interviewing as method when working with young women who are victims of honour related crimes and violence	
Supervisor (Arcada):		Ingmar Sigfrids
Commissioned by:		
<p>Abstract:</p> <p>The thesis, which is a literature review, focus has been on emphasizing the importance of highlighting honour-related oppression and honour-related violence especially among young women / girls and how the work related to this target group is done. The purpose of this study is to find out how motivational interviewing and empowerment could apply such as methods when working with young women / girls who are victims of honour and to explain how an open youth centre for this group is a necessity. Despite an extensive literature search in the various databases only four inquiries were found meeting only a limited part of inclusion and exclusion criteria. The selected inquiries were systematically processed by content analysis. The results of the survey of the literature reveals wide gaps in both communication and documentation, explicit action plans and choice of work methods.</p>		
Keywords:	Honour-related oppression and violence, young women/girls, motivational interviewing, empowerment, open youthcenter	
Number of pages:	42	
Language:	Swedish	
Date of acceptance:		

[illegible]

Vi lever i ett allt mångkulturellare samhälle vilket i sin tur ställer krav på alla oss som bor här. Den ökade inflyttningen till vårt land har inte enbart fört med sig en mångfald av olika nationaliteter men även för oss nya problem som vi blivit tvungna att erkänna och ta itu med.

Jag har redan under flera år följt med debatten om invandrapolitiken i vårt grannland Sverige och intresserat mig för det allt ökande problemet med hedersrelaterade våld. Våld som bedrivs i hedern namn och som i synnerhet drabbar de unga kvinnorna. Ett av de mest omskrivna; fallet med den unga kurdiska kvinnan Fadime Sahindal som mördades av sin far i januari 2002 i Sverige berörde mig starkt och efter att ha bekantat mig med denna historia har jag försökt att lära mig så mycket som möjligt om ämnet.

År 2007 fick jag en möjlighet att göra min praktik på ett skyddshem för kvinnor och minderåriga barn som utsatts för våld i hemmet. Under denna praktik lät jag mig berättas att vi inte har några som helst resurser avsatta för att hjälpa och stöda i synnerhet unga kvinnor och flickor som utsatts för hedersrelaterat våld eller förtryck. Det enda vi kan erbjuda i Helsingfors med omnejd är ett skyddshem och dessa platser är reserverade för fullvuxna kvinnor och deras barn som utsatts för hedersrelaterat våld eller förtryck.

Under min praktik på skyddshemmet kom jag i även i kontakt med utländska kvinnor som blivit utsatta av förtryck eller våld som jag senare kunnat definieras såsom hedersrelaterat. Under min praktik kom jag att märka vikten av kommunikation. Samtalet var det mest betydande arbetssättet. Det centrala i samtalet var empowerment, att få klienten att inse sina egna resurser. Efter min praktik då jag funderade över ämnet för min examensuppsats fick jag en möjlighet att gå en grundutbildning i MI-Motivational Interviewing, motiverande samtal som ledde till att jag blev intresserad av hur man med att använda sig av motiverande samtal och empowerment som metod kunde arbeta med unga kvinnor som utsatts av hedersrelaterat våld eller förtryck.

Jag kanske hade en föräning om att valet av ämnet inte var det lättaste, men icke att det skulle vara så svårt att hitta information som det i verkligheten varit. Man kunde tycka att samtal som arbetssätt och behandlingsmetod skulle ge tusentals träffar. I kombination med unga kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck visar sig saken bli mycket mer komplicerad. Skam den som ger sig! Eftersom vår granne i väst trots allt kommit en bra bit längre än vi här hos

en mesta informationen där. Trots detta kan

konstateras att: inte heller i Sverige har jag kunnat hitta motiverande samtal som metod då man arbetar med unga kvinnor som utsatts av hedersrelaterat våld eller förtryck, men där, till skillnad från oss, arbetar man med denna målgrupp. Därför har jag även valt att presentera kvinnors nätverk och i synnerhet systra mi som i Sverige representerar en av många mottagningar som arbetar med unga kvinnor som utsatts av hedersrelaterat våld och förtryck och som koncept även skulle behövas här hos oss.

1.1 Bakgrund

Hedersrelaterat våld och förtryck förekommer närmast i starkt patriarkaliska familjer, i samhällen och i grupper där det kollektiva skamtänkande är ytterst starkt. Då hedersvåld eller annat som kan tolkas såsom brott mot hederskoden begås av den enskilda individen åtföljs detta oftast av ett kollektivt tryck på att individen bestraffas för hederns återupprättande. De grövsta förseelserna bestraffas även ofta på ett för individen skoningslöst sätt. (Stockholms stads definition av HEDER)

Då man talar om hedersrelaterat våld och förtryck blir det att man lätt generaliserar och förknippar människor från vissa delar av världen med denna problematik. Vi har lätt för att kategorisera människor beroende på var dessa geografiskt är hemmahörande och då samtidigt tillskriva desamma ett visst beteende vad gäller uppfostran och tankar kring sexualiteten samt rätten att själva kunna påverka sitt liv, i synnerhet kvinnan. I och med detta ter det sig därför också svårt att lyfta fram problematiken med hedersrelaterat våld, man vet att det existerar men vilket sätt vore det bästa att bearbeta frågan för att inte heller stigmatisera mannen och stämpla kvinnan som offret. (Länsstyrelsen.se)

Då man talar om hedersrelaterat våld och förtryck bör man inte tro att det markant skiljer sig från en mans våld mot en kvinna som inte lever i hederskuturer. De orsaker som ligger till grund för mannens våld mot kvinnan finns i alla slag av kulturer. Man hittar såväl avundsjuka som bristande kommunikationen hos merparten av fallen (Länsstyrelsen.se)

Då man möter flickor och pojkar som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck bör man dock som behandlare kunna känna igen detta klientels specifika behov. Med de mänskliga rättigheterna i åtanke bör således även dessa unga människors rättigheter tillgodoses. Oavsett

Individ garanteras ett tillräckligt skydd och trygghet att kunna leva sitt liv enligt de normer och värderingar som är viktiga för denna.

(Länsstyrelsen.se)

Individens mänskliga rättigheter ser man hos t ex Systra mi, organisationen kommer att presenteras längre fram, som det centrala i arbetet och är till för alla oavsett kulturell, nationell eller religiös tillhörighet. Det finns många ungdomar i dagens samhälle som inte är medvetna om sina rättigheter. Det är således oerhört viktigt att föra fram denna information till ungdomarna. Rättighetsperspektivet är starkt i organisationen Systra mis verksamhet och man ser det som ytterst viktigt att se till att även samhället i sig tar sitt ansvar i frågan

Varje individ är unik och skall även bemötas som sådan. Det är alltså nödvändigt för oss att ta ställning till och göra något för de flickor, pojkar, kvinnor och män som dagligen berövas de rättigheter de har enligt internationell lagstiftning. Att inte bry sig om deras livssituation är enligt FN ett brott mot de mänskliga rättigheterna i sig.(Länsstyrelsen.se)

Vanligtvis är det flickorna som i första hand utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck, men detta betyder inte att pojkarna helt skulle skonas. Det har egentligen inte betydelse vilket av könen som drabbas, det är lika svårt för båda att bryta mot den gällande kulturen och därför är det av största vikt att samhället hjälper den som har styrkan att göra det. (Länsstyrelsen.se)

I en patriarkalisk familj anses mannen vara den överordnade, han är således familjens överhuvud och hans ord är lag. Detta förtydligas även vad gäller barnuppfostran; pojkarna i familjen åtnjuter större friheter och rättigheter. Pojkarna har sin far som förebild och uppför sig i enlighet med detta emedan flickorna som oftast måste förutom lyda sina föräldrar anses även underordnade sina bröder och de övriga manliga släktingarna. (Länsstyrelsen.se)

Hemmet och hushållsgöromålen faller sig naturligt att skötas av kvinnan, kvinnorna i familjen. Modern har även huvudansvaret då det gäller döttrarnas uppfostran. Det är modern som i första hand får skulden om någon av familjens döttrar beter sig på ett sätt som anses vara kränkande mot gällande normer och värderingar i familjen/slakten. (Länsstyrelsen.se)

Om någon i familjen (dotter) bryter mot de regler som finns inom familjen så kommer skammen att drabba alla i familjen inte enbart individen. Härav följer att både män och kvinnor deltar i bestraffande av individen/kvinnan. Kvinnorna i p g a att de misslyckats med

ens heder är knuten till kvinnans sexualitet och därför måste familjens heder återställas.(Länsstyrelsen.se)

För att försöka hindra en dotter ifrån att dra skam över sin familj krävs här till en stark kontroll. Denna kollektiva kontroll görs av bröderna i familjen och den övriga släkten. Eftersom dottern med sitt beteende visar en hurudan mor hon haft kommer bröderna att ha en central roll i att kontrollera sin syster. Inte så sällan hamnar pojkarna i konflikt med sig själva då de å ena sidan förstår sina systrars behov av livsutrymme men å andra sidan har familjens och släktens hedersnorm att uppfylla. I denna situation drar pojkarna sina slutsatser och agerar, utan att informera och inte heller i enlighet med vad fadern skulle ha gjort i rådande situation.(Länsstyrelsen.se)

En syster kan tvingas acceptera våldet från sin bror till den grad att våldet kan anses såsom normalt . Ibland kan dock bestraffningen från brodern tyckas mer human än den hon skulle få av den övriga familjen/släkten för den förseelse hon gjort sig skyldig till. Hon kan t o m känna sig skyddad av sin bror trots att hon regelbundet misshandlas och hotas.(Länsstyrelsen.se)

Då brodern ges rollen som ofrillig fostrare av sin syster bör man komma ihåg att även han är offer för det kollegiala trycket som kräver att han fysiskt skall tillrättavisa systemen. I en situation då t ex systemen tagit sig ut ur denna destruktiva miljö bör båda få hjälp med att reflektera över det som skett. (Länsstyrelsen.se)

Då man talar om hedersrelaterat våld och förtryck bör man komma ihåg att det alltid är kvinnan som anses vara den skyldiga, hon har med sitt felsteg dragit skam över familjen och skall för detta bestraffas. Besträffningen är oftast fysisk d v s hon misshandlas, men även social misshandel i form av avstängning och isolering kan förekomma. (Länsstyrelsen.se)

Det finns olika åsikter om var hederstänkandet har sitt ursprung och det kan i vissa fall bli ihop vävt med kultur, religion och traditioner. Men det finns inga tydliga samband med något av detta, då hedersförtryck förekommer inom många kulturer och religioner. Och för den som ska motverka hedersförtrycket idag är det inte särskilt intressant var det en gång kom ifrån, snarare hur det ser ut idag. (Wikan, 2004 s.65)

Då man talar om familjen i hederskulturer omfattas denna inte enbart av något som hos oss kunde kännetecknas som kärnfamiljen, utan hit hör även den övriga släkten. Man kunde

e enhet som kunde kallas för en släktpyramid-

Denna utvidgade familj består alltså förutom den egna familjen av en betydligt större krets av släktingar som alla inbördes står till svars för varandras åtaganden. Den utvidgade familjen ansvarar till viss del även för den enskilda familjens sociala, ekonomiska och värderingsmässiga trygghet vilket för med sig att den enskilda familjemedlemmens angelägenheter kommer i praktiken att vara tillgängliga för alla. (Länsstyrelsen.se)

I samhällen där kvinnans sexualitet, hennes oskuld och kyskheter är centrala begrepp kommer även ord som skam och heder att bli betydelsefulla. I den patriarkala familjen är mannen överordnad och hans heder starkt förknippad med förmågan att ekonomiskt försörja och kontrollera sin familj emedan kvinnans heder är kopplad till hennes sexualiteten. Detta betyder inte att alla i familjen måste genom sitt beteende bidra till familjens heder, men på olika sätt.

Män och kvinnor bör hållas åtskilda så länge som möjligt, icke minst på så sätt att kvinnan förväntas vara oskuld då hon gifter sig. Familjen försöker få döttrarna bortgifta med de bästa av männen i bekantskapskretsen och därför måste döttrarnas anseenden vara skrupelfria och kunna granskas av de tilltänkta familjer. (Länsstyrelsen.se)

Då flickor och pojkar hålls på detta sätt stramt åtskilda leder det till att de inte heller kommer själva att hitta lämpliga äktenskapskandidater utan tvingas ingå arrangerade- eller tvångsäktenskap då familjerna sisemellan hittar någon av de motsatta könen. I dessa familjer är samkönade relationer ett fullständigt obekant begrepp och inte accepterat och anses vara synd mot Allah. (Länsstyrelsen.se)

Familjer som lever enligt hedersnormer godkänner inte andra relationer än de heterosexuella. Bi- och homosexualitet anses vara "haram" och är synd. Valet av eventuell äktenskapspartner anses vara en familjeangelägenhet i allra högsta grad, eftersom den tilltänkte inte enbart kommer att ha stor betydelse för familjens heder men även för dennes ekonomi. (Länsstyrelsen.se)

Man bör komma ihåg att i en familj som lever enligt hedersnormer så är individen alltid sekundär till mängden, man är således en medlem av ett kollektiv där den allmänna nyttan alltid går före den enskildas. I familjen är männen högst och de har makten, de har även

let och mellan de övriga familjerna. Om man ritade familjen som en pyramid så skulle flickorna stå på botten av denna.(Länstyrelsen.se)

I familjen förekommer hela tiden en kontroll, i synnerhet av flickorna. Man är ständigt på vakt ifall att ett rykte som gäller ens egen familj sprids inom gemenskapen. Ett rykte uppstår lätt, sprids fort och kan ha oanade konsekvenser även om det aldrig så blivit styrkt. Talar en ung man som inte är släkt med flickan han talar med kommer flickan att beskyllas för att vara "lätt på foten" och dessutom dra skam över sin familj - som inte låter flickan gå obestraftad. Då en familj flyttat såsom invandrare till ett västerländskt land kommer maktförhållandena att rubbas; oftast blir fadern beroende av sina barn då dessa får det nya hemlandets språkkunskaper i skolan och därför har lättare att kommunicera med sin nya omgivning. Den ledande position som fadern haft förloras i och med att han inte längre kan sköta kontakterna utåt.(Länstyrelsen.se)

I många fall är föräldrarna väl medvetna om de fördelar som det nya hemlandet ger deras barn i form av t ex skolning, men har trots det svårt (i synnerhet fadern) att acceptera att deras roller i familjen förändras. Föräldrarna utsätts också ofta från tryck från den utvidgade familjen, oavsett var denna befinner sig, i fråga om döttrarnas beteende i de nya hemlandet. Ryktesspridning, skvaller och smutskastning av flickorna är ständigt återkommande fenomen. (Länstyrelsen.se)

Föräldrarna blir ofta även beroende av ungdomarna i familjen då de ska ha kontakter med myndigheterna i det nya hemlandet; detta rubbar maktförhållandena i hög grad. Då ungdomarna tolkar språket och sin omvärld kan detta leda till missförstånd såväl inom den egna familjen som den utvidgade oavsett var den geografiskt befinner sig. Dessa missförstånd kan sedan åter leda till ryktesspridningar med repressalier.(Länstyrelsen.se)

Unga kvinnor som har sin bakgrund i andra kulturer har ett mångkulturellt sätt att tänka, fundera och fungera. Hon användervissa begrepp och uttryck som har mening i just den kulturen, eller den familjen, d v s kontexten ger varje uttryck sin innebörd. Dethär vet en ung kvinna som lever i en mångkulturell kontext. Hon vet att anpassa sitt språk och sina handlingar till skolan när hon är där, till kamratgruppen och till familjen då hon är hemma. För en behandlare kan det vara svårt att förstå hur hon besitter alla dessa kompetenser och inte bara är den person man har framför sig.(Bremer m. fl 2006, s. 16-17)

Ju större avståndet är mellan den egna familjekulturen och majoritetssamhällets kultur desto mer belastad är den unga kvinnan med en extrem situation. I väst är de flesta kvinnorna i arbetslivet vilket sätter invandrarkvinnan i en helt annan maktposition än i landet hon kommer ifrån. Den nya situationen sätter press på familjen. Den unga kvinnan får ofta bli en bro in i framtiden för familjen och för samhället. Den unga kvinnan blir influerad av den nya kulturen som oftast kolliderar med deras internaliserade bilder av sin egen ursprungskultur. (Bremer m.fl 2006, s.16-17)

"Hur många liv ska gå förlorade? Hur många unga flickor ska tvingas återvända till våld och misshandel eller välja destruktiva lösningar på sin situation? Både ungdomar och vuxna förlorar tron på rättssäkerheten när godtycklig lagtolkning hindrar oss från att ge hjälp, hävdar Leila Qaraee, ordförande i Kvinnors Nätverk." (Svenska Dagbladet, publicerat 2003.05.06)

Kvinnors Nätverk i Sverige är en ideell förening på gräsrotsnivå med aktiva medlemmar och sympatisörer. Många drivande medlemmar är kvinnoaktivister som har lång erfarenhet av arbete för mänskliga rättigheter, både i sina gamla hemländer och i Sverige.

Föreningen grundades 1994 runt närradioprogrammet öKvinnors röst som sänds på persiska. Genom radioprogrammet fick man kontakt med ett stort antal kvinnor som behövde stöd i diverse utsatta situationer. Verksamheten växte med tiden från att vara informella stödsamtal till att bli en permanent stödverksamhet för (heders)våldsutsatta kvinnor och barn. Idag fungerar Kvinnors Nätverk som ett etablerat och efterfrågat kunskapscenter vad gäller ungdomars och kvinnors rättigheter i Sverige.(kvinnonet.net)

Den ursprungliga tanken med föreningen var inte att den skulle fungera som ett socialt stödcentrum som tar över de arbetsuppgifter som samhället torde ha ansvar för att göra. Dock har man inte kunnat undgå att se ett samhälle som brister i sitt ansvar. Där har man idag en viktig roll att fylla. En av de viktigaste uppgifterna är också att synliggöra samhällets ansvar och att ställa krav på dess makthavare. (kvinnonet.net)

För att arbeta för en förändring för ungdomars och kvinnors villkor verkar Kvinnors Nätverk arbetar för en förändring för kvinnor och ungdomar i samhället. Man arbetar inom olika arbetsområden som samverkar på olika sätt med varandra.

Ett stort och viktigt arbete för Kvinnors Nätverk är informationsspridning och opinionsbildande verksamhet vad gäller ungdomars och kvinnors rättigheter. Medlemmarna deltar i sammankomster där de kommer i kontakt med sina målgrupper, ansvariga tjänstemän och politiker för diskussion och erfarenhetsutbyten. Det kan handla om alltifrån skolmiljöer

ser och samverkansmöten med samarbetspartners.

Genom ett förebyggande arbete vill man också sprida samhällsinformation till behövande om rättigheter och skyldigheter i samhället. (kvinnonet.net)

Kvinnors Nätverk driver verksamheterna Linnamottagningen (öppen mottagning för båda könen som utsatts för hedersvåld eller oförtryck), Systra mi (flickor/unga kvinnor) och Matilda (vuxna kvinnor). Genom dessa erbjuds råd, stöd- och motivationsinsatser till ungdomar och kvinnor. Kvinnors Nätverk kan t ex. agera som ombud för den hjälpsökande i samband med myndighetskontakter.

Allt eftersom frågan kring hedersproblematik blivit en samhällselig angelägenhet, har man i allt större utsträckning kommit att fungera som rådgivare för andra yrkesverksamma eller myndigheter som på olika sätt kommer i kontakt med de utsatta kvinnorna. (kvinnonet.net)

År 2000 startades tjejprojektet Systra mi som har för avsikt att stöda unga kvinnor, som ofta lever under mycket svåra förhållanden i sina och vars fäder icke sällan utsatts av såväl fysiskt som psykiskt våld. De professionellas främsta uppgift är att följa med de utsatta flickorna till diverse myndigheter samt föra deras talan och se till att flickorna erhåller den hjälp de är berättigade till. Flickor som ensamma besöker myndigheter i sak kan uppmanas att gå tillbaka hem och således inte bli tagna på allvar. (kvinnonet.net)

Systra mi vill stötta och hjälpa de unga kvinnorna att bli aktörer i sina egna liv. Man vill stötta dem i att utveckla redskap för att bli självständiga människor och erbjuda samhällsinformation som ger ungdomarna en stabilare grund att bygga vidare på. Man jobbar även med att medvetandegöra de strukturer som de kommer ur. Syftet är att de ska kunna se vad som påverkat dem genom deras uppväxt och kunna göra medvetna val framöver. (kvinnonet.net)

Man vill kunna visa hur den unga kvinnans sociala kontaktnät helt slits sönder när hon lämnar sin familj. Hon har kanske inte många vänner utanför familjen, eftersom hon har levt relativt isolerat tidigare och inte fått gå ut och träffa jämnåriga vänner. Hon har kanske begränsade kunskaper om hur man orienterar sig i det svenska samhället, hur man söker en utbildning, hur man läser in gymnasiekompetens för att söka vidare osv. I en dylik situation blir den professionella behandlaren huvuduppgift att bryta den isolering och ensamhet som de ofta upplever. Detta åstadkommer man genom att stärka deras självförtroende och skapa

na lösa problem som vi alla ställs inför. Den markanta skillnaden ligger i att för många invandrarflickor finns ett stort glapp mellan den värld och de traditionella värderingar de vuxit upp med och det liv de själva vill leva. (kvinnonet.net)

1.3 Problemavgränsning

Hur kan man som behandlare genom samtal med den unga kvinnan, då denna utsatts för hedersförtryck, få till stånd en vilja till att förändra sin situation genom att använda sig av sina egna resurser och kapaciteter.

1.4 Syfte och frågeställningar

Syftet är att söka svar på om motiverande samtal som metod kunde användas som ett transkulturellt arbetssätt då man arbetar med unga kvinnor som utsatts för hedersförtryck. med mitt examensarbete vill jag även föra fram vikten av att ha en organisation likt Kvinnors nätverk och i synnerhet dess öppna mottagning Systra mi där man har den unga kvinnan/flickan som målgrupp.

Med syfte som utgångspunkt söker jag svar på följande frågeställningar:

Vilken betydelse har empowerment i arbetet med unga kvinnor/flickor som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck?

Hur kan det motiverande samtalet användas som arbetssätt med denna målgrupp?

1.5 Etiska reflektioner

Trots att orden etik och moral ofta används som synonymer i dagligt tal bör man skilja på dem i vetenskapliga sammanhang. Här står etiken för de regler och kriterier vi använder oss av vid moraliska bedömningar. I etiken tar vi ställning till om de regler och kriterier vi använder är rätt eller fel. Den utgör således grunden för de moraliska bedömningarna vi intresserar oss för. Etiken kunde anses stå för att vara moralens teoretiska fundament. Etiken

igenom det vi gör och bör göra ur ett moraliskt perspektiv. (Christoffersen 2007, s. 20-21)

Etiken och dess frågeställningar handlar dock inte bara om våra handlingar, utan också om oss själva, vilka vi är och vilka vi vill vara. Det kunde man konkluderande konstatera att etik handlar om oss själva som människor. (Christoffersen 2007, s. 20-21)

Man bör således inte heller glömma de etiska i själva behandlingsarbetet. Professionellt socialt arbete bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet, demokratiska och humanistiska värden samt bidrar till att förverkliga mänskliga rättigheter och utveckla samhällets välfärd. En professionell behandlare skall i sitt arbete respektera varje människas lika värde. Behandlare inom socialt arbete bör ha ett särskilt ansvar gentemot människor som är i en utsatt situation. (Yrkesetiska riktlinjer för socionomer)

Behandlaren bör använda sin professionella ställning på ett ansvarsfullt sätt och vara medveten om gränserna för den egna kompetensen. Den professionella bör utveckla och utveckla sin kompetens och eftersträva etisk medvetenhet och moralisk mognad. (Yrkesetiska riktlinjer för socionomer)

I det här kapitlet kommer jag att presentera de teorier som ligger till grund för detta examensarbete:

2.1 Empowerment

Empowerment som ord och begrepp används i flera sammanhang. Detta leder till att många använder termen empowerment utan att förstå vad det egentligen betyder. Följande definition anser jag vara adekvat för mitt examensarbete: *"Empowerment avser en flerdimensionellt social process som hjälper människor att få kontroll över sina egna liv. Det är en process som främjar makten i människor för användning i sina egna liv, deras samhällen och i samhället, genom att agera i frågor som är viktiga"*. The Connecticut People Empowering People program

Empowerment syftar till att hjälpa klienten att ta till sig förmåga (power) att besluta om och agera i sitt eget liv genom att man försöker minska det som hindrar klienten att använda sig av de styrkor hon besitter, genom att öka hennes självförtroende och genom att tillföra makt från omgivningen. Det man strävar med empowerment är att: öka klientens möjlighet till att självständigt påverka sin livsmiljö och sina förhållanden och att förbättra livskvaliteten genom att stöda klienten att uppnå sina målsättningar.

Det empowerment centrerade arbetet innebär att man inte ser klienten som problem utan istället hjälper henne att bearbeta sin situation tillsammans med en professionell. Genom att klienten får berätta om sina tankar och önskningar i livet och hur hon skulle vilja nå dessa möjliggör det att hon själv kommer fram till de olika lösningsmöjligheterna för att avhjälpa den rådande situationen. Den professionellas roll här är att stöda klienten och vara jämbördig med henne och uppskatta hennes egen expertis. Man bör såsom professionell undvika att ett beroendeförhållande uppstår. Detta kan göras bl a genom att den professionella inte gör något istället för klienten utan endast ger henne verktygen för att handla själv. Framstegen är ofta små och kräver tålamod. Det empowerment präglade arbetssättet strävar efter att makten skall kunna förflyttas till klienten och att man som professionell eller närstående skall kunna godkänna förskjutningen i maktstrukturen. (sosweb.fi)

Tanken med arbetet är att stöda klientens subjektivitet och förmåga att hantera sitt eget liv. Den som är nöjd med sitt liv och upplever en känsla av koherens. Koherens inbegriper tre delfaktorer: begriplighet, förmågan att se logiska sammanhang i det som sker i ens omgivning och därmed förstå sitt eget agerande. Känslan av sammanhang beskriver ens grundläggande sätt att förhålla sig till sitt liv, ju mer man litar på att det går att begripa det som sker, förutsätter det som kommer att hända och det som händer är meningsfullt, desto bättre förutsättningar för psykiskt välbefinnande har man. Man bör komma ihåg att arbetssättet kräver att den som skall förstärka självkänslan hos en klient själv måste ha ett starkt självförtroende. Den professionella kan inte förstärka självförtroende hos klienter om hon själv saknar eller har begränsad handlingskraft. Om den professionella inte är subjekt i sitt eget arbete och liv kan hon inte bemyndiga, stärka andra. (sosweb.fi)

2.1.1 Några centrala förhållningssätt i empowermentarbetet

I och med att inlärd hjälp- och maktlöshet präglar de unga kvinnorna uppmuntras de att ta ansvar, vara aktiva aktörer i sina egna liv. Ett sätt att stärka detta på är att fokusera på klientens styrka och att utnyttja denna till att bli en del av empowermentprocessen. Genom denna process kommer de starka sidorna hos klienten att växa medan det som upplevs som problem eller svårigheter blir en mindre del av identiteten. (Askheim, 2007 s. 83-84)

Då människor uppmuntras till att agera och ta mera ansvar bör den professionella vara uppmärksam om att säga till om vad som är realistiskt genomförbart. Detta för att undvika eventuell besvikelse och maktutövning. Att stötta klienten i hennes aktörskap handlar mycket om tilltro och tillit. Tillit handlar inte heller om tro att en människa kan göra vad som helst utan om tron på att hon kan åstadkomma mycket om bara de rätta förutsättningarna finns tillhanda. (Askheim, 2007 s. 83-84)

Utsatta människor har ofta varit med om förödmjukelser och besvikelser som sedan lett till ett svagt självförtroende. För att skapa verklig förändring i dessa marginaliserade gruppers liv och situation i samhället krävs mer än enbart en synsamtal verksamhet, men man har kunnat se att ett empowermentorienterat förhållningssätt ökat möjligheterna för utsatta grupper att förändra sin liv och påverkat samhällsstrukturer. (Askheim, 2007 s. 87)

r problem löses i Invandrarfamiljer och hur samhället

kunde stöda dessa familjer. Alireza Moula arbetade som familjekonsult under 1997 med iranska familjer bosatta i Sverige genom att ge radioföreläsningar och ha en stödtelefon dit iranier kunde ringa anonymt. Hon kom att utveckla detta till ett empowercentrerat socialt arbete kring de frågor som har sin grund i konflikter mellan generationer i familjen. Dessa konflikter präglades bland annat av flytten från ett traditionellt samhälle där familjen har stor betydelse till ett land i väst där av individen står i centrum. Fädernas status i familjen får vika till förmån för barnen, ungdomarna och kvinnorna. Gapet mellan ungdomarna och föräldrarna växer i det nya hemlandet. Föräldrarnas kärlek till sina barn kan leda till försök att kontrollera deras liv, vilket i sin tur kan leda till försämrade relationer mellan ungdomar och vuxna och slutligen skapa svåra konflikter emellan som i till slut tär på de olika familjemedlemmarnas psykiska hälsa. (Moula 2009, s.174-175)

Det är trots allt en myt att ungdomarna önskar separera från sina föräldrar (vare sig de är invandrare eller nativa). Det är dock viktigt att komma ihåg att alla ungdomar behöver ha autonomi inom ramen för barn - föräldrelationen. Empowermentarbetet med invandrarfamiljer handlar således inte om att stödja ungdomarna i syfte att bryta familjebanden, eller att uppmuntra föräldrarna att kontrollera ungdomarna. Det är möjligt att utbilda invandrare för familjelivet och förebygga uppkomsten av konflikter. Tonåringar behöver stöd i sina utvecklingsprocesser. Samhället måste således också erkänna föräldrarna som värdefull resurs för sina ungdomar och stöda (empower) dem så att de i sin tur kan stöda (empower) sina barn. (Moula 2009, s. 179-180)

2.1.2 Maktbegreppet i empowerment

Då man talar om makt i samband med utsatta människor avser man oftast att man ger makt åt den som redan annars har den dvs *makt* över någon, där ökad makt hos en part innebär minskad makt hos en annan. Då ordet används i samband med empowerment talar vi istället om makt att göra något. Makt anses alltså vara något dynamiskt och expansivt som berikar alla inblandade. Makt används även för att åstadkomma förändringar i samhället som gynnar alla utan att det nedvärderar eller ojämlikt begränsar någon annan. (Askheim, 2007 s. 89)

2.2 Samtal som arbetssätt

Det finns olika skolor vad gäller stödsamtal och hjälpkontakter. Den humanistiska som Carl Rogers (1902 - 1987) anses vara upphovsman till och som det motiverande samtalet anses representerar baserar sig på humanism som betonar mänsklighetenstens positiva egenskaper och människors egen förmåga att utveckla sitt mänskliga potential. De professionella behandlarna som lägger således stor vikt på att öka sina klienters förmåga att uppleva känslor samt att de ska förverkliga sig själva som unika individer. (Nelson-Jones 2010, s. 29)

Relationen mellan den professionella är ytterst viktig för ett lyckat möte mellan dessa två parter. Det centrala i mötet är kommunikationen och dialogen. Den hermeneutiska dialogen har en speciell betydelse då man talar om dialog i samband med socialpedagogiken d v s det öppna förhållningssättet i dialogen och dialogens potential för förändring. I denna typ av dialog bör de deltagande vara medvetna om att de kan ha fel. Målet med dialogen är att komma fram till sanning om själva saken.

Kommunikation är av största vikt då man försöker förstå människan i hennes samspel med andra. Kommunikationen kan ses som ett redskap den professionella använder sig av för att kunna utläsa klienten även om inga ord yttras, kroppsspråket förmedlar ofta mer än orden. Mänsklig kommunikation sker genom ömsesidigt givande och tagande av information där båda parter ger, sänder, kodar och tolkar information given i ett visst sammanhang. I denna kommunikation är det införstått att man tar hänsyn till den rådande kulturen och miljön. Detta gäller i synnerhet den målgruppen för mitt examensarbete.

Det ställs allt större krav på att behandlaren skall ha mångkulturell kompetens d v s att man är medveten om sina egna antaganden, att man har kännedom om sina egna antaganden, värderingar och förhandsinställningar, att man har kännedom om den världsbilden ens klient har samt utvecklar arbetsmetoder som är i enlighet med denna. Kulturellt kompetenta behandlare kännetecknas av att de är medvetna om sina egna negativa emotionella reaktioner och om de negativa uppfattningar och förutfattade meningar de ha gentemot klienter från ett annat kulturellt och etniskt ursprung. Det är viktigt att behandlaren är bekant med det kulturella arvet, historiska bakgrunden och etniciteten klienterna representerar eftersom dessa i hög grad kan påverka deras beteende. Behandlaren bör alltså anpassa sin handlingsplan i enlighet med dessa. (Nelson-Jones, 2010 s. 203-206)

Då behandlare och klient möts sänder de budskap till varandra bland annat genom ord, även

ppspråk, beröring och handling förekommer, men jag kommer inte att behandla dessa eftersom samtalet i sig står i fokus för mitt arbete.

Behandlaren bör vara flexibel då hon uttrycker sitt aktiva lyssnande genom kroppsliga budskap i synnerhet i början av relationen. Det är viktigt att de kroppsliga budskapen stämmer överens med det sagda t ex inte le då man samtidigt skruvar på sig (som oftast upplevs som tecken på otålighet). Det centrala är att klienten upplever behandlaren som äkta, någon hon kan lita på. (Nelson-Jones, 2010 s. 74-75)

Då man talar om samtalet generellt är det relationen mellan behandlaren och klienten som är det centrala d v s kvaliteten av den kontakt de skapar sinsemellan. Behandlaren bör kunna förstå klientens inre referensram samt spegla dennas känslor. Till en av behandlarens grundläggande färdigheter hör att kunna hjälpa klienten att förstå sina problem och sin situation bättre genom att ställa viktiga frågor. Behandlaren bör vidare kunna med hjälp av sin professionalitet kunna handleda klienten att själv inse hur hon kan förändra sin situation, tänker och kommunicerar. (Nelson-Jones, 2010 s. 25)

I ett empowermentorienterat samtal är samtalet en levande process som kan anses vara mycket skapande i sig. Kärnan i allt förändringsarbete har sin grund i ett gott samtal. Under samtalets gång kommer rådgivaren att få fram det som klienten i verkligheten vill. (Moula, 2009 119-120)

Rådgivaren bör vara observant på följande: Hennes viktigaste arbetsredskap är språket och skickligheten i att använda sig av detta på ett kollaborativt och konstruktivt sätt, livet skapas i nuet d v s inget är i förväg bestämt utan kunde liknas vid legoklossar som kan byggas ihop i de mest föränderliga former beroende på ens egen kreativitet. Varje människa kan i samspel med andras spela en avgörande roll i utformande av sitt eget liv. Med en god dialog skapas en bild av klientens egen kunnighet, hennes motivation till förändring och en ljusare bild av framtiden. Man bör observera att rådgivaren aldrig är en neutral eller objektiv individ. Mötet rådgivare klient emellan är även mötet mellan två världar. Hur rådgivaren förstår sin klient beror således delvis på hennes egen värld. Här av följer att hon själv bör reflektera över sina livsfilosofier, antaganden för socialt arbete samt intresserar sig för utveckling. (Moula, 2009 119-120)

Dialogen bör präglas av två kännetecken: ett syfte, det måste vara klart för båda parter varför

uppnå med samtalet trots att mål kan ändras och utvecklas under samtalets gång. Dialogen bör riktas mot både förståelse och problemlösning som utnyttjar den mänskliga kognitiva kapaciteten, integrerar känslor, tankar och är framtidsinriktad. (Moula, 2009 s.119-120)

Rådgivaren kan inta olika roller under samtalets gång: vara en god lyssnare då klienten kommer att ha en mycket aktiv roll, vice versa då klienten i sin tur är lyssnaren och lär sig av rådgivaren som här fungerar som den professionella läraren. Både klient och rådgivare fungerar jämnbördigt och försöker samarbeta för att uppnå ny förståelse och nya möjligheter genom ömsesidig nyfikenhet och respekt. Detta samtal anses vara kollaborativt och är att föredra framför de två andra. (Moula, 2009 s.119-120)

2.2.1 Motiverande samtal

Det motiverande samtalet, som grundar sig på den humanistiska skolan, betonar en personcentrerad terapi där den subjektiva upplevelsens företrädare och hur klienten förlorar sin självförverkligande tendens genom att influeras av andras tankar och åsikter och därmed kommer att behandla dem som sina egna. I samtalen lägger behandlaren stor vikt vid att skapa en relation till sin klient som präglas av adekvat empati, respekt och genuin värme. (Nelson-Jones, 2010 s. 30)

MI-motiverade samtal (eng. Motivational Interviewing) enligt Liria Ortiz som jag finner fånga det centrala och som jag valt att citera lyder: *ö MI är en samtalsmetod och ett förhållningssätt som är klientcentrerat, empatiskt och målinriktat. MI har som mål att öka klientens vilja att förändra sig, utifrån antagandet att en stark motivation med större sannolikhet leder till bestående beteendeförändring. Utgångspunkten är att klientens motivation inte är statisk, utan påverkas av vårt bemötande och av sammanhanget och miljön, det vill säga kontexten. ö* (Ortiz, 2009 s. 23)

Rådgivningsmetoder såsom MI (Motiverande samtal, eng. Motivational Interviewing), är ett

ikation som utvecklats och vars främsta mål är att i

individen få fram och stärka den inre motivationen så att hon känner sig redo till en förändring.

Varför gör människan inte en förändring, då hon befinner sig i en livssituation som inte är bra för henne och vad kan man göra för att få henne att inse att en förändring är det enda som kan hjälpa henne i den situation hon befinner sig i? Forskning har kunnat visa att det finns sätt att öka människans inre motivation till förändring.

En grundläggande utgångspunkt för den humanistiska psykologin är varje människas behov av att bli hörd, sedd, förstådd, accepterad och respekterad för att kunna växa som människa och utveckla sin fulla potential. När man blir bemött med positiv odelad uppmärksamhet, accepterande och bekräftelse blir man stimulerad och hittar lättare sin egen inre motivation till förändring. Man bör som rådgivare hjälpa till att locka fram klienten till att hitta egna lösningar. Det är viktigt att kunna lyssna aktivt, koncentrerat och intresserat. Den empatiska och icke-moraliserande lyssnaren vill förstå, inte komma med färdiga lösningar. Det betyder inte att det alltid behöver vara fel att komma med råd, men ett råd bör formuleras som ett förslag t ex. Öskulle du tycka det var bra omí . Information ger man först sedan man har bett om lov. Du är expert på vad som har hjälpt andra. Klienten är expert på sitt eget liv.

William R Miller och Stephen Rollnick som är männen bakom MI har grundat metoden på basis av sina egna erfarenheter då de själva arbetat med missbruksproblematik samt kliniskt forskningsarbete. Det motiverande samtalet som metod anses vara en klientcentrerad metod som har i syfte att öka klientens motivation till en förändring i sitt nuvarande beteende genom att den professionella pekar ut fördelarna med förändringen för klienten och hur dessa kan förbättra livskvaliteten för henne. Ett gott samarbete professionell och klient emellan är ytterst viktigt och klienten skall kunna känna sig såväl trygg som jämlik med den professionella i samtalssituationen.

MI såsom metod kan användas i allt förändringsarbete som t ex behandlingsarbete eller också medarbetarsamtal. I början användes MI-metoden främst vid motivationsarbete vid missbruk men idag används metoden av personal från bland annat kriminalvården, skolhälsovården, primärvården, socialtjänsten och arbetsförmedlingen.

MI-metoden anses vara som stöd till att kunna få klienten att få en ökad motivation till att

om har som mål att få henne att få en bestående förändring i sitt liv och därigenom en meningsfull tillvaro. MI-metoden baserar sig på avancerad lyssnarteknik och redskap för den professionella för att föra ett MI-samtal. MI-metoden poängterar även vikten av det är klienten själv som ansvarar för sin förändring. MI-metoden talar om klientens motstånd och här menar man att klienten inte ännu är färdig att ta steget fullt ut och därigenom bör den professionella avvakta och inte skynda på förändringsarbetet.

Man utgår ifrån att klienten har de resurser och en motivation som behövs för att göra en förändring. Vidare utgår man ifrån att den professionella, med att stödja sig på klientens egna uppfattningar, värderingar och mål, kommer att få klienten att vilja göra den förändring som önskas. Då klienten själv blir varse om förändringens betydelse för sitt fortsatta leverne kommer hon också att finna den inre styrkan och motivationen till att göra den. genom att den professionella stödjer sig på klientens egna uppfattningar, värderingar och mål..

Rådgivarens främsta mål är att på ett varsamt sätt följa och stöda klienten i hennes förändringsarbete. Målet med MI är att hjälpa klienten till en förändring i både inre och yttre känslomässigt handlande eller också i form av en yttre förändring.

2.2.2 Strategier för motiverande samtal

Bekräfta klienten och lyssna på ett reflekterande sätt. Använd öppna frågor och regelbundna summeringar av samtalet. Locka fram förändringsinriktade lösningar.

Då den professionella vill veta var exakt en klient befinner sig i förändringsprocessen tillämpas nedanstående samtalstekniker:

Miller & Rollnick (2002, s. 33-43) skriver om utvecklandet av diskrepans dvs. det är den professionellas uppgift att kunna för klienten visa på hur hennes livskvalitet kommer att förbättras i och med förändring. Genom att klienten själv blir medveten om de konsekvenser den aktuella situationen ger upphov till och genom att realisera den tänkta förändringen får hon själv en möjlighet att söka de lösningar som behövs och därmed uppleva konkret skillnaden mellan förr och nu.

Rollnick (2002 s. 33-43) bör motstånd ses som ett tecken på klientens oro och skepsis inför en förändring. För att undvika att krocka med klienten bör den professionella lära sig att örulla medö när det inträffar. Rådgivaren dikterar således inga villkor utan har istället ett medkännande förhållningssätt genom att erbjuda denna ny kunskap att fundera på. Miller & Rollnick (2002, s. 33-43) menar att om klienten visar motstånd är detta ett tecken på att rådgivaren bör ändra sitt eget förhållningssätt för att på sikt åstadkomma den önskade förändringen.

Empowerment eller utvecklandet av den egna kompetensen. Den professionella ökar klientens tro på sig själv genom att förmedla en känsla av förmåga, en aha-upplevelse av att se skillnaden mellan förr och nu. Enligt Miller & Rollnick (2002 s.33-43) bör rådgivaren hjälpa klienten att få kontakt med sitt inre och insikt i hur framtida överväganden kan påverka henne. Genom att rådgivaren synliggör och lägger tonvikten på klientens erfarenheter, känslor och tankar kan klientens inre motivation stärkas.

Empati. Enligt Miller & Rollnick (2002 s. 33-43) bör rådgivaren uttrycka empati, vilket innebär att rådgivaren använder sig av begreppet acceptans., dvs. att hon förutsättningslöst försöker sätta sig in i klientens situation. Detta betyder dock inte att rådgivaren måste vara av samma åsikt som klienten.

Den professionella kan i sitt samtal med klienten vara frestad att komma med råd och även handlingsplaner i synnerhet i det skede då klienten visar tecken på att motståndet brutits. Den professionella bör komma ihåg att hon aldrig ge råd eller några som helst handlingsplaner om inte klienten själv specifikt ber henne om dessa alternativt man själv bett om tillstånd av klienten att komma med egna råd i sak. Ett av det mest centrala i ett motiverande samtal är att hela tiden tänka på var klienten befinner i sitt förändringsarbete. Man bör såsom professionell vara ytterst observant på att inte skynda på klienten eller också inte längre ha samma mål som klienten. Då man som professionell märker att samtalet börjat avstanna är det mycket möjligt att ovan nämnda skett.

MI kunde liknas en bilfärd Man bestämmer sig för att åka på en bilfärd, man tar fram en vägkarta och ser efter den bästa möjliga rutt för att nå slutdestinationen. Man försöker att försäkra sig om att vädet och väglaget är det optimala på resdagen. Man bör även försöka att på bästa sätt ta i beaktande oförutsedda hinder såsom vägarbeten och trafik under resans gång- Det är ytterst viktigt att man även är beredd på att ta en annan väg under resans gång för att nå

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Forskningsmetoden jag valt att använda i detta examensarbete är litteraturöversikt. Metoden lämpar sig för arbetet genom att med hjälp av tidigare utgiven forskning och litteratur kunna få fram lämpliga arbetssätt för att ytterligare öka kunskapen om ämnet. (Backman, 2010 s.57-58, s. 72). Litteraturöversikten baserar sig på olika slag av skriftliga källor som utgör en väsentlig del av all vetenskaplig forskning och arbete, oberoende av om den egentliga metoden var en annan. Det bör även kostateras att litteraturöversikten i sig kan användas såsom forskningsmetod. (Denscombe, 2000 s. 187)

Forskning som baserar sig på skriftliga källor, litteraturöversikten, har två betydande funktioner för forskaren; å ena sidan kommer den att kunna stå till grund för själva forskningen, å andra sidan kan den användas som datakälla i sig. Då en litteratursökning används som en del av ett arbete som i övrigt baserar sig på en annan forskningsmetod kommer den att uppfylla tre viktiga funktioner: forskaren kan påvisa att hon är insatt i den tidigare forskningen som gjorts på området och härav följer att hon även kan identifiera luckor, problemområden och frågor i den gällande den existerande kunskapen på området. Litteraturöversikten kommer även att vara viktig för den som läser arbetet genom att ge denne vägledning i sin läsning. Den kommer även att ge en översikt över de teorier som använts i forskningen. (Denscombe, 2000 s. 187-188)

I mitt examensarbete tillämpas litteraturöversikten som en metod i sig. Här kommer de skriftliga källorna och forskningarna på områden att användas såsom föremål för den faktiska undersökningen dock så att i ovanstående funktioner tillgodoses. Forskningarna kommer således att antas som datakällor, likvärdiga resultaten av enkäter, frågeformulär och intervjuer då man använder sig av andra forskningsmetoder. (Denscombe, 2000 s. 187-188)

Informationssökningen underlättas av att tillgången på såväl böcker som vetenskapliga texter är stor. På bibliotek får man tag på relativt aktuell litteratur till en ringa kostnad. (Denscombe, 2000 s.196) Vad gäller vetenskapliga texter kan man erhålla dessa på yrkeshögskolor, universitet och även bibliotek genom att använda sig av nyckelord man har i sin forskning. Då man använder sig av skriftliga källor kan man även ha sin egen tidtabell eftersom man inte är beroende av textens intervjuades schema, man stöter ej heller på etiska problem då man endast följer anvisningarna om god sed gällande eventuella hänvisningar. Vid användning av skriftliga källor är även granskningen lättare eftersom informationen är tillgänglig för alla.

Informationen i skriftliga källor oftast betjänar ett annat syfte än det jag i min forskning har för avsikt att belysa. De skriftliga källorna färgas även ofta av författarens egna åsikter vilket innebär att objektiviteten uteblir. (Denscombe, 2000 s. 201)

Forskningen i en litteraturöversikt bör grunda sig i vetenskapliga tester och böcker, men kan även innehålla tidskrifter och annan dokumentation såsom internet eller dagstidningar. Den använda källan bör alltid dock kunna bedömas och användningen motiveras. Ett bra exempel på att undersöka en källas trovärdighet samt vikten av dess informationen är att kontrollera i hur många upplagor en bok utgivits, ju fler dess betydelsefullare. Vid tidskrifter kan kontroll av första numrets utgivningsår vara ett kriterium till val av källa. Vid val av källa från internet bör man vara extra noggrann med kvalitetsgranskningen, eftersom allehanda information kan läggas ut på nätet av vem som helst, utan någon egentlig sakkunskap. (Denscombe s. 188-190). I min litteraturöversikt har jag för avsikt att använda mig av böcker och vetenskapliga texter som publicerats i tidskrifter jag anser vara relevanta för min forskning.

På internet kan man hitta flera databaser där man kan söka litteratur inom flera olika områden. Några av dessa kan nås gratis emedan andra finns tillgängliga och avgiftsfria på bibliotek. Universitet och högskolor erbjuder även de flera databaser för litteratursökning.

Följande databaser användes vid litteratursökningen som gjordes 2010.09.10 till 2010.11.25: Academic search complete (Ebsco), Google Scholar, Arto och Wiley Online Library.

De sökord jag använt har: använts enskilt, i olika kombinationer och med trunkering. I litteratursökningen har följande ord använts: heder, hedersrelaterat våld, hedersförtryck, flickor, unga kvinnor, empowerment, motiverande samtal, behandling, Motivational Interviewing, counselling, teenaged girls, young women, nuoret naiset, kunniaan liittyyvä väkivalta, kunnia, hoito, hoitomuodot, neuvottelu, keskustelu.

5.1 Kriterier för inkluderande

Forskningar skrivna på engelska, finska och svenska, forskningarna publicerade i en artikel eller rapport som publicerats efter 2000, forskning som undersöker unga kvinnor 13-23 år som utsatts för hedersförtryck och behandlats genom samtal, forskning som publicerats i fulltext, forskning som är vetenskapliga och där de etiska aspekterna beaktats.

5.2 Exkluderande kriterier

Forskningar som inte fyller krav på vetenskaplig text, forskning där undersökningsgruppen berör båda könen, forskning som gäller kvinnor äldre än 23 år, forskning som inte gäller förtryck eller våld i hedern namn.

Analysen innebär att man sammanställer den information man samlat för att öka sin kunskap om det valda ämnet. Den huvudsakliga analysen sker oftast kontinuerligt under själva datainsamlingen. Analysmomentet anses vara det avgjort svåraste momentet i den kvalitativa forskningsprocessen, uppgiften här är att bortom det ibland triviala och delvis deskriptiva fånga en helhetsbild med ofta viktiga orsaksmekanismer. Analysen av texterna är självfallet beroende av forskningens problem- och frågeställning och bestämmer således vad som skall analyseras. (Backman, 2010 s. 60-61, s. 78) I analysen av texterna är det viktigt att skilja åt lik- och olikheterna. En tydlig uppställning av dessa är väsentligt eftersom detta i sin tur bygger på uppställningen av resultaten. (Janhonen & Nikkonen, 2003 s. 23)

6.1 Forskningsetiska aspekter

Då man gör en litteraturoversikt bestående av litteratur och vetenskapliga texter bör vissa etiska aspekter tas ad nota. Det etiska förhållningssättet bör finnas i urval av material och redovisning av resultat. Man bör välja forskning som godkänts av en etisk kommitté. Man bör komma ihåg att det är oetiskt att presentera endast den del av litteraturen som stöder forskarens egna hypoteser och åsikter, därför bör alla resultat som kommit fram i en undersökning redovisas. (Forsberg & Wengström, 2003 s. 73-74)

Då jag hittat sju artiklar och forskningsrapporter var det endast fyra av dessa som uppfyllde något mina urvalskriterier de övriga tre innehöll antingen en redogörelse för begreppen hedersrelaterat våld och förtryck utan att ta hänsyn till själva arbetet med offren eller också behandlade de kvinnor som inte utgjorde min målgrupp d v s unga kvinnor och flickor. Två av dessa är artiklar, publicerade i en vetenskaplig tidskrift bestående av abstrakt, metod, bakgrund, resultat och diskussion, de två andra är forskningsrapporter innehållande samma information även om de inte är uppställda i detta format. Artiklarna innehöll även nyckelord. Eftersom mitt arbete är en forskningsöversikt grundar den sig på tidigare utgivet skriftligt material. Allt de material som inkluderats i min studie består av antingen vetenskapliga artiklar eller forskningsrapporter som är publicerade i vetenskapliga forum. Gemensamt för allt det använda materialet i mitt arbete är att det godkänts av en etisk kommitté och att författaren förhållit sig opartiskt till eventuella forskningsresultat. I forskningsrapporterna reflekteras även över vidare forskning .

I detta kapitel kommer resultatet av innehållsanalysen av de inkluderade artiklarna och forskningsrapporterna att beskrivas, härfter presenteras analysen genom att den indelas i temaområden som vidare delas in i huvudrubriker och tillhörande underrubriker. Syftet i mitt arbete har varit att få svar på hur motiverande samtalet kunde implementeras såsom ett arbetssätt då man arbetar med unga kvinnor som utsatts av hedersrelaterat våld eller förtryck samt vikten av att ha öppna mottagningar likt Systra mi i Sverige här hos oss. Artiklarna refereras till enligt nummer 1-4 enligt bilaga 1.

Figur 1. Empowerment i relation till klienten

I artiklarna (2) och (3) understryks starkt betydelsen av empowerment; i artikel (2) kan man läsa om det stärkande samtalet mellan klient och professionell emedan man i artikel (3) skriver om vikten av att stärka den unga kvinnans självförtroende genom att den professionella agerar som bollplank för klientens tankar och idéer och därefter ge henne råd och information gällande t ex hennes rätt till sin egen kropp och kontakt med det andra könet. I figur1.skildras den kedja som empowerment har i relation till klienten. Vikten av att den professionella har själv ett starkt självförtroende samt en bra kännedom och handlingsplan gällande hedersrelaterat våld eller förtryck kan hon hjälpa och stöda sin klient. I artikel (3) kan man även läsa om vikten av att stöda den unga kvinnan samt uppmuntra henne i att lära sig och använda sig av ord som uttrycker sexualitet (ofta tabubelagt annars). För att den professionella skall orka och kunna stärka klientens självförtroende måste hon själv kunna bli stärkt. Detta bör göras med adekvat skolning, tydliga och fungerande arbetsmetoder, ett bra arbetslag och, framför allt, enhetliga definitioner av uttryck och begrepp, figur 1. I de material jag valt att analysera behandlar författarna frågeställningar gällande den unga kvinnans dagliga liv såsom hur hon upplever sin situation, vilka är de regler som gäller för

ermål), konsekvenser av hennes handlande och hur man kan påverka sitt liv.

De valda artiklarna och forskningsrapporterna (1), (2), (3) och (4) pekar på att en bristande koherens mellan myndigheterna såsom socialbyrån och polisen och den tredje sektorn, ungdomsmottagningarna, saknas. I forskningsrapport (3) kan man läsa att man från ungdomsmottagningen håll gärna hade en kontaktperson på socialbyrån eftersom man i fall av att flickan är under 18 år enligt lag har anmälningsplikt. I artikel (4) understöds tanken av trögheten i myndigheters förfarande genom att författaren här skriver om tidigare forskning som visat på sociala myndigheter som genom gällande lagar och förordningar där sekretessen hindrat dem att ingripa då den unga flickan blivit bortgift mot sin vilja.

Författaren i forskningsrapport (2) poängterar vikten av att alla de instanser som kommer i kontakt med unga kvinnor utsatta för hedersrelaterat våld eller förtryck borde tolka fenomenen på samma sätt. Enligt henne tolkas de nu i enlighet med den professionellas profession t ex som skolkurator eller tjänsteman (kvinna) på socialbyrån. I forskningsrapporterna (2) och (3) skriver författarna om behovet av stöd samarbete. Det framkommer ytterligare att tredje sektorn ibland låter ärenden bero p g a bristande samarbete med myndigheterna. Vidare skriver författaren i forskningsrapporten (2) om behovet av handledning och empowerment som ger säkerhet i arbetet detta i sin tur leder till ett bättre klientarbete. I forskningsrapport (3) skriver författaren om dilemmat: trots att personalen på de flesta av ungdomsmottagningarna utvecklat metoder och strategier för att hjälpa och bemöta unga kvinnor som utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck så är dessa sällan uttalade, inte heller dokumenterade. Här av följer att personalen inte heller är medveten om den metodutveckling de åstadkommit.

I forskningsrapport (2) skriver författaren även om vikten av att definitionen av de befintliga begreppen torde vara enhetliga, eftersom de idag inom de olika professionerna uppfattas olika. Då man läser forskningsrapport (3) ser man att skribenten tagit upp detsamma, även om från en annan vinkling; nämligen den att tredje sektorns personal inte kanske alltid anmäler, eller också gör hon det för lättvindigt till de sociala myndigheterna. Om man då hade talat i samma termer torde dessa missförståelserna, som kan ha ödesdigra följder, undvikas. I artikel (4) går man ett steg längre, eftersom man anser att socialbyråns miss eller felbedömning kan leda till särbehandling i rättsväsendet. Författarna till forskningsrapporterna är således båda av den åsikten att socialarbetarna är den grupp av som mest behövde stöd i sitt arbete med

Då jag analyserat de fyra skrivelserna, varav två vetenskapliga artiklar och två forskningsrapporter har jag inte lyckats få svar på mina frågor om samtalet i sig, kroppsspråket i samtalet, skapande av motivation till förändring, kulturkompetens och rådgivning i ett känsloladdat samtal. Forskningsrapporterna (2) och (3), som jag valt att analysera i min studie för att dessa varit de närmaste jag kunnat finna vad gäller arbetsätt då man behandlar unga kvinnor som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck, ger inte de heller svaren på mina frågor. I rapporterna ges en förklaring om svårigheter till samarbete mellan olika instanser p g a avsaknaden av enhetliga definitioner av hedersrelaterat våld och förtryck samt att man även kanske har fungerande arbetsmetoder, även i form av samtal, men att dessa ej dokumenterats.

Vid valet av ämne för min examensuppsats ville jag studera något som ser ut att bli ett allt större problem även här hos oss d v s hedersrelaterat våld och förtryck bland unga kvinnor. I och med att ha möjligheten att gå en grundkurs i motiverande samtal och genom min erfarenhet som praktikant på skyddshem för kvinnor föll det sig naturligt att kombinera denna dessa två eftersom samtal såsom arbetssätt redan används på skyddshemmen. Empowerment som metod används för att stärka de flesta människogrupper som är utsatta på sätt eller annat i samhället.

Jag valde att göra en litteraturstudie baserad på tidigare forskning eftersom en empirisk forskning inom området synes så när omöjlig på grund av ämnets känslighet och brist på personer som har jobbat med, i synnerhet den målgrupp jag valt, dessa problem. I det stora hela är jag nöjd med valet av metod eftersom den kunnat visa på de brister som faktiskt finns på området. Min studie visar på att även då man kommit bra mycket längre i vårt grannland Sverige, där jag till största delen tagit mitt material ifrån, så finns det stora luckor även där.

Då jag gjorde en litteratursökning i de olika databaserna och fick hjälp av personalen på skolan blev jag överraskad av hur lite träffar jag fick på de olika sökorden i kombination med varandra och ensamt oavsett vilket språk jag sökte på. Jag hade trots allt väntat mig att det på engelska skulle komma upp en hel del då man kunde tro att fenomenet varit aktuellt i Storbritannien redan länge. De artiklar jag sedan hittade fanns i en databas som inte skolan hade rätt att använda, men tursamt nog fanns de tidskrifter dessa publicerats i att få tag på bibliotek på andra hög- och yrkeshögskolor i Helsingfors. Då jag endast hittat två artiklar som motsvarade mitt syfte nödgades jag söka bland forskningsrapporter, där jag hittade två stycken. Informationen i det valda materialet är nytt eftersom den tidigaste skrivelsen är daterad 2006 och den senast publicerade är 2010. Det presenterade är således synnerligen aktuellt.

Jag gjorde mitt urval av material med syftet i arbetet som grund. Efter att ha letat i alla de erbjudna databaserna hittade jag två vetenskapliga artiklar (1) och (4) och två forskningsrapporter (2) och (3) som till viss del motsvarade mitt syfte. Utbudets knapphet överraskade mig i sig. Hedersrelaterat våld eller förtryck bland unga kvinnor är inget nytt, själva problematiken verkar ligga i att få de unga kvinnorna att söka hjälp. Fenomenet i sig är inte heller nytt i västvärlden men det verkar som om det än idag är så gott som tabubelagt

handlingen är knapp. Efter att ha valt ut två artiklar och två forskningsrapporter som närmast motsvarade syftet i min studie bearbetade jag dessa genom innehållsanalys. Då vare sig artiklarna (1) och (4), och inte heller forskningsrapporterna (2) och (3) kunde svara på mina frågor gällande samtalet och då det motiverande samtalet i synnerhet valde jag att i figur 1. åskådliggöra begreppet empowerment i relation till klienten och då genom att man förststärker den professionella i form av både stöd och hjälp och förser henne med tillräckliga hands-on handlingsplaner. Båda forskningsrapporterna förespråkar ökad kunskap och bättre förståelse, man ser att ett ökat samarbete aktörer emellan skulle ge både nya idéer, lösningar och bättre handlingskraft. Både artiklarna och rapporterna visar på förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck men att mörkertalet är stort som i och för sig kan bero på att väderbörande som kommer i kontakt med en ung misshandlad kvinna inte kan tolka rätt eftersom hon inte fått adekvat skolning till att tolka de signaler som är utmärkande för hedersrelaterat våld och förtryck. Genom utbildning och ett ökat samarbete aktörer emellan skulle man kunna hjälpa de utsatta unga kvinnorna mera.

Då en behandlare möter unga kvinnor från hederskulturer riskerar man att inte förstå varandra utan tolkar varandra utifrån sina egna kulturella föreställningar. Behandlaren bör således se till att bli lika kulturellt kompetent som sin klient. Då utvecklas ett behandlingsarbete som kunde kallas transkulturellet. där ett givande och tagande är på jämlik nivå med ett förståelseperspektiv som grund. Det största hotet mot ett dylikt arbetssätt och behandlarens kompetens är föreställningen om att man inte har några fördomar. Om så är fallet kan man heller aldrig ta fram sina ambivalenta tankar och känslor samt granska och förändra dem. Istället bör ta fram sina fördomar, granska dem och behandla dem, så att man inte glömmer att de finns. (Bremer m.fl 2006, s. 18)

Man kan dra vissa slutsatser utgående från litteraturöversikten i fråga om dels det motiverande samtalets betydelse såsom arbetssätt dels betydelsen av empowerment för såväl den professionella som för klienten.

I litteraturöversikten har samtalet som arbetssätt nämns i betydelsen det goda samtalet som även det motiverande samtalet är d v s: stärkande och empatiskt. Dessvärre finns inget uttryckligen skrivet om samtalets betydelse såsom metod, ett fenomen som jag finner olyckligt i den meningen att samtalet med den unga kvinnan är ett av de mest betydande arbetssätten. En av skribenterna har i sin skrivelse påpekat att personalen som tar fram arbetsmetoder men inte dokumenterar dessa så att de kunde användas av flera som arbetar med samma klientel. Av litteraturöversikten kommer det även fram att det finns en stor brist på koherens mellan myndigheter och den tredje sektorn, där de flesta av de unga kvinnorna har sin första hjälpkontakt. Man klagar på brist på adekvata handlingsplaner. Många av de som nu arbetar med målgruppen ifråga skulle vilja ha mer skolning på området och bättre samarbete med de andra aktörerna på området.

Empowerment är ett ord som används flitigt och som skribenterna i sina forskningsrapporterna skriver är det i första hand de professionella som ska bli stärkta till att kunna göra ett empowercentrerat arbete med sina klienter. Detta skulle göras dels genom skolning och dels genom insyn i varandras arbete som skulle ge ökad kunskap om hur man kunde närma sig och hjälpa den utsatta målgruppen

I de skrivelser jag analyserat har man i stort samma frågeställningar ifråga om varför, var, vem och vad? Jag skulle dock vara intresserad av att få svar på: hur man konkret går tillväga på de öppna ungdomsmottagningarna då en ung kvinna som utsatts för hedersrelaterat våld eller förtryck kommer dit. Ett svar är ju förstås det jag läst i forskningsrapporterna och artiklarna: det finns inte någon egentlig arbetsmetod eller handlingsplan. Ett faktum som, trots min förvåning, måste accepteras. Jag hade trots allt förväntat mig att då hedersproblematiken under de senaste tio åren varit allt mer eskalerande i sitt slag i synnerhet i Sverige och där nästan varje kommun har något slag av handlingsplan gällande detta så skulle man ha kommit längre, men inte. Efter att ha gjort litteraturöversikten visar det sig att man även där har brister

Även om jag haft vissa svårigheter att få fram material är jag trots allt nöjd med valet av ämne. Ämnet är aktuellt och kommer inte heller att försvinna, tvärtom. Den information jag har är färsk och visar på att det än finns mycket att göra. Litteratur gällande själva hedersproblematiken finns det gott om, men då det kommer till hur detta problem skall tacklas är litteraturutbudet relativt snävt. Man accepterar fenomenet som existerande i det västerländska samhället, men trots det brister det i rutinerna och man saknar en adekvat handlingsplan. En bidragande orsak till att man inte kommit längre kan vara ämnets känslsamhet och då i speciellt när det är fråga om de unga kvinnorna. Man bör komma ihåg att dessa ofta lever ett slags dubbelliv, ett hemma och ett ute i samhället. Det är ofta frågan om att minutiöst kunna skilja åt vilka regler som gäller var, vilket är ohyggligt påfrestande för en ung kvinna. Jag hoppas att vi i Finland tar lärdom av vårt grannland och inte väntar ett decennium innan vi har fungerande stöd- och hjälpåtgärder för denna klientel, för tillfället ser det inget vidare ut. Jag hoppas även att man hos oss insåg att en sträng sekretesslag inte alltid gagnar klienten, berörda parter torde få ta del av varandras information. Vidare skulle jag vara tacksam om tredje sektorn fick ha samma rättigheter som t ex socialbyrån tjänstemän (kvinnor) ifråga om att fatta beslut, eftersom den initiala kontakten från klientens sida oftast är med någon som representerar tredje sektorn. De flesta av de unga kvinnornas/flickornas första kontakt sker med personal från den tredje sektorn. Utan att få en bra skolning i att känna igen och kunnat tolka vad som kännetecknar hedersvåld och förtryck kan det lätt leda till att behandlaren uppfattar det som egentligen är vanliga begränsningar i hemmet såsom hedersrelaterat våld eller förtryck.

Genom att ha en lågtröskelmottagning likt organisationen Systra mi, där man har professionella behandlare, kan man nå ut till allt flera unga kvinnor, även i ett förebyggande syfte. Genom att de professionella dagligen har kontakt med sina klienter får de även ta del av den information som finns på området. Detta i sin tur ökar deras förmåga att i ett tidigt stadium identifiera och försöka hjälpa någon som är utsatt eller i fara att bli det.

Hos oss idag har vi inte en enda mottagning som specifikt skulle ta emot enbart unga kvinnor/flickor som utsätts för hedersrelaterat våld eller förtryck. Enligt lag så hänför sig ärenden gällande flickor under 18 år till socialbyrån, där det inte heller finns någon som specialiserat sig på denna problematik (polisen i Helsingfors har en person som handhar dessa frågor). Den unga kvinnan som blivit utsatt för hedersproblematik är i en mycket delikat

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

ge någon som hon står nära (en förälder). I en dylik situation söker hon sig sällan till en myndighet, utan till någon inom den tredje sektorn t ex skolkutratorn eller hälsovårdaren i skolan. Ingen i dagsläge vet hur många är de unga kvinnor/flickor som i tysthet lider utan att få den hjälp de egentligen skulle vara berättigade till.

- Alizadeh, Venus, Hylander Ingrid, Kocturk, Tahire & Törnkvist Lena. 2009.
Counselling young immigrant women worried about problems related to the protection of
öfamily honourö- from the perspective of midwives and youth counsellors at youth health
clinics. I: Scandinavian Journal of Caring Sciences. Empirical studies. 2010:24 p. 32 - 40
- Askheim, Ole Petter & Starrin Bengt. 2007. Empowerment i teori och praktik.
Gleerups:Malmö. 236 s. ISBN 9140648389
- Backman, Jarl. 2008. Rapporter och uppsatser. Studentlitteratur: Lund. 223 s. ISBN
9144048262
- Bremer Sevil, Brendler-Lindqvist Monica & Wrangsjö Björn. 2006. Ungdomar och
hedersrelaterat våld. Om transkulturellt behandlingsarbete. Fälth & Hässler: Värnamo. 240 s.
ISBN 13 9789173212120
- Björktomta, Siv-Britt. 2006. Personalens möte med utsatta flickor ö arbete mot hedersrelaterat
våld. Länsstyrelsen i Stockholms län. Rapport 2006:28 Hämtat 2010.11.24
- Christoffersen, Svein Aage (red.). 2007. Professionsetik. Malmö: Gleerups. 176s. ISBN 978-
91-40-65072-6
- Denscombe, Martyn. 2000. Forskningshandboken ö för småskaliga forskningsprojekt inom
samhällsvetenskaperna. Lund :Studentlitteratur. 292 s. ISBN 9789144012803
- Forsberg, Christina & Wengström, Yvonne. 2003. Att göra systematiska
litteraturstudier: Värderingar, analys och presentation av omvårdnadsforskningar.
Stockholm: Natur & kultur. 215s. ISBN 9127100162
- Handbok I Hedersproblematiken. Länsstyrelserna I Blekinge, Kalmar, Kronoberg.
www.lansstyrelsen.se/NR/rdonlyres.../0/handbok_hedersproblem.pdf. Hämtat 2009.09.17
- Höjeberg, Pia. 2006. Ungdomsmottagningarnas arbete mot hedersrelaterat våld. Ett
kompetens- och metodutvecklingsprojekt i Stocholms län. Länsstyrelsen i Stockholms län

Janhonen, Sirpa & Nikkonen, Merja. 2003. Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Juva:WS Bookwell Oy. 264 s. ISBN 951025669

Kvinnors nätverk www.kvinnonet.net. Hämtat 2009.09.27

Miller William R & Rollnick Stephen. 2002. Motivational Interviewing: preparing people for change. Second ed. New York: Guilford Publications, Inc. 419 s. ISBN 1572305630

Moula, Alireza. 2009. Empowermentorienterat socialt arbete. Lund: Studentlitteratur. 267 s. ISBN 9789144045634

Nelson-Jones, Richard. 2010. Grundläggande samtalsmetodik: en handbok för hjälpare. Lund: Studentlitteratur. 247 s. ISBN 9144043058

Ortiz, Liria. 2009. När förändring är svårt: att hantera motstånd med motiverande samtal. Stockholm: Natur & kultur. 192 s. ISBN 9789127118096

Stockholms stads definition av HEDER Grundläggande begrepp och definitioner av hedersrelaterat förtryck och våld, normsystemet och identifieringsmodell
www.minheder.nu/Sthlm%20Definition%20HEDER%202009.pdf Hämtat 2009.09.17

Schlytter, Astrid & Linell Hanna.2010.Girls with honour-related problems in a comparative perspective. I:International Journal of Social Welfare 2010:19 p. 152-161

The Connecticut People Empowering People program
www.joe.org/joe/1999october/comm1.php. Hämtat 2010.09.10.

Voimavarakeskeinen sosiaalityö www.helsinki.fi/yhpo/sosweb/sivut/voimavarakeskeinen.htm
Hämtat 2007.10.09

Wikan, Unni. 2004. En fråga om heder. Stockholm:Ordfront förlag. 300 s. ISBN 9170370249

Yrkesetiska riktlinjer för socionomer. www.isf.org/cm_data/Sweden_ethics_swe.pdf. Hämtat 2010.12.27

Tabell 1. Literaturöversikt

Författare, tidskrift	Titel	Syfte	Metod	Resultat
Alizadeh, Venus, Hylander Ingrid, Kocturk, Tahire & Törnkvist Lena. 2009. Scandinavian Journal of Caring Sciences. Empirical stud- ies. 2010:24 p. 32-40	Counselling young immi- grant women worried about problems related to the protection of "family honour"- from the perspective of midwives and youth counsellors at youth health clinics.	Man har för av- sikt med denna studie att få fram en teoretisk me- tod för att öka vetskapen om hur personalen på ungdomsmot- tagningar och mödravårdscen- traler handskas med problem relaterande till hedersvåld och förtryck.	I undersökningen deltog sju barn- morskor och fem andra personer som arbetar på ung- domsmottagningar i Stockholm. Undersökningen gjordes som grupp- intervju med fyra personer i varje grupp.	Personalen har en central roll vad gäller det preventiva ar- betet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Studien ger en teoretisk modell på hur man kan arbeta med denna målgrupp. Studien visar även personalen ungdomsmottag- ningarna, i synnerhet, finner det ytterst viktigt att försöka dämpa ångesten hos klienter- na. Detta görs genom en pro- cess i fyra etapper. Man gör en så kallad "ångest-analys- process" där (1) är att erbjuda klienten en trygg plats där hon även vet att personalen har tystnadsplikt, (2) man gör en helhetsanalys av klientens situation varefter man gör upp en (3) handlingsplan för att dämpa klientens ångest och (4) en ansats till medling samt förebyggande arbete.
Björktomta, Siv-Britt. 2006. Rapport 2006:28. Länsstyrelsen i Stockholms län. Hämtat 2010.11.24	Personalens möte med utsatta flickor – arbete mot hedersrelaterat våld.	Rapportens syfte är att skildra några yrkesgruppers möten med, i synnerhet, unga kvinnor utsatta för förtryck i hederns namn eller som riske- rar att utsättas för heders våld. Syftet är även att skapa förut- sättningar och utveckla verktyg som stärker den professionellas möjlighet att hjälpa de unga kvinnorna.	Forskningen gjord med hjälp av fo- kusintervjuer med semistrukturerad intervjuguide har gjorts med fem socialarbetare, fyra skolkuratorer på högstadiet och per- sonal på socialjour- en, nio personer.	Avsaknaden av en enhetlig definition på vad hedersre- laterat våld eller förtryck står för skapar konsekvenser för det sociala arbetet. Efter att fokusintervjuerna analy- serats kom det tydligt fram att de som kom i kontakt med målgruppen arbetade med den utgående från sin profession och att detta i sin tur påverkade val av insats. Socialarbetarna visade sig vara den grupp som mest var i behov av stöd i sitt arbete.

Höjeberg, Pia. 2006. Länsstyrelsen i Stockholms län. Rapport 2006:28. Hämtat 2010.11.24	Ungdomsmottagningarnas arbete mot hedersrelaterat våld. Ett kompetens- och metodutvecklingsprojekt i Stockholms län.	Syfte med denna forskning är att genom en pedagogisk metod lära de professionella identifiera, beskriva, dokumentera och ta tillvara deras egna reflektioner och erfarenheter samt att dokumentera dessa och andra arbetsmetoder de själva har utvecklat. Syftet är även att få fram vikten av ungdomsmottagningarna ifråga om arbetet med ungdomar utsatta för hedersrelaterat förtryck.	Man besökte 34 ungdomsmottagningar och man diskuterade med den personal som fanns på plats. Besöken varade från 1 – 2 timmar. Tre gånger samlades representanter från flera mottagningar för gemensamt möte. Diskussionsfrågor skickades ut till varje personalgrupp i förväg. De kunde sedan välja vilka av diskussionsfrågorna som de ville prata om. Alla grupper använde sig av Länsstyrelsens (Sverige) broschyr "Resursteam mot hedersrelaterat våld" såsom diskussionsunderlag.	Personal på ungdomsmottagningarna som kommer i kontakt med ungdomar som riskerar att bli utsatta för hedersvåld eller förtryck gäller det att hitta en balans där man inte ignorerar deras berättelser, men samtidigt bör man inte heller agera utifrån förutfattade meningar om vad som är hedersrelaterad problematik och hur socialtjänsten skall behandla ärendet. Det kan å ena sidan vara en katastrof att inte anmäla till socialtjänsten någon man anser vara en utsatt ungdom å andra kan det uppfattas såsom ett övergrepp om vi genom vårt agerande bidrar till att en ungdom skiljs från sin familj och placeras utanför hemmet, när detta sedan visar sig inte ha varit nödvändigt. Forskningen poängterar vikten av ett gott samarbete mellan ungdomsmottagningarna och socialtjänsten för att vidareutveckla arbetsmetoder.
Schlytter, Astrid & Linell Hanna. 2010. International Journal of Social Welfare 2010:19 p. 152-161	Girls with honour-related problems in a comparative perspective.	Syftet i studien är att undersöka på vilket sätt man lär sig känna igen hedersrelaterat våld och förtryck samt hur dessa fenomen påverkar en ung flickas vardagliga liv.	Studien inkluderade alla flickor i åldern 13 – 14 år som omhändertagits av barnskyddet år 2006. Analysen gjordes på basis av 37 fall i som tagits upp av länsrätten i Stockholms län och av dessa uppfyllde 13 tecken för hedersrelaterat våld eller förtryck.	Alla flickorna som tillhörde "hedersgruppen" hade utsatts för psykiskt våld och ville, till skillnad från de andra, inte möta sina föräldrar i rätten. I studien kom man även fram till att hedersrelaterat våld och förtryck är relativt obekant för socialbyrån, vilket i sin tur innebär att de utsatta flickorna inte skulle ha möjlighet till samma rättsliga skydd som andra flickor eftersom deras fall om de tas upp i rätten oftast grundar sig på information som givits från socialbyrån.